

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОК 18. ПРОГРАМА
ВИКОНАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Суми – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра захисту рослин ім. доцента Мішньова А.К.

ОК 18. ПРОГРАМА

**ВИКОНАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ПОЧАТКОВОГО РІВНЯ (КОРОТКИЙ
ЦИКЛ) СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ МОЛОДШИЙ БАКАЛАВР
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 202 “ЗАХИСТ І КАРАНТИН РОСЛИН”
ФАКУЛЬТЕТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Суми — 2025

Укладачі: доценти Бурдуланюк А.О., Татарінова В.І., Ємець О.М., Бакуменко О.М., Деменко В.М., Рожкова Т.О., старший викладач Півторайко В.В., асистент Спичак Ю.І.

Програма виконання виробничої практики для студентів 1 курсу ОС Молодший бакалавр зі спеціальності 202 “ЗАХИСТ І КАРАНТИН РОСЛИН” / Суми: СНАУ. - 2025, 12 ст.

В програмі виробничої практики надаються методичні рекомендації до проходження виробничої практики та написання звіту.

Рецензенти:

Тихонова О.М., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри екології та ботаніки СНАУ
Масик І.М., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри агротехнологій та ґрунтознавства СНАУ

Відповідальний за випуск: Бурдуланюк А.О., доцент кафедри захисту рослин ім. доц. А.К. Мішньова

Рекомендовано до видання методичною радою факультету агротехнологій та природокористування. Протокол №8 від 10.02.25

© Сумський національний аграрний університет, 2025

Зміст

	Стор.
Вступ	5
Зміст практики	8
Орієнтовний план звіту	8
Оформлення звіту	9
Додатки	11

ВСТУП

Для підготовки фахівців із високим рівнем теоретичних знань та практичних навиків підвищення ефективності захисту рослин першочергове значення має практична підготовка здобувачів. При вирішенні цієї задачі важливе значення має виробнича практика студентів, яка дозволяє студентам використати отримані знання в реальних умовах аграрних підприємств, карантинних служб і наукових лабораторій. Проходження виробничої практики забезпечує закріплення отриманих знань у сфері фітопатології, ентомології, карантину рослин та фітосанітарного моніторингу.

Під час практики студенти мають можливість працювати з біопрепаратами, пестицидами, сучасною агротехнікою та інноваційними методами боротьби зі шкідниками й хворобами рослин. Практичний досвід дає можливість зрозуміти особливості інтегрованого захисту рослин, що включає механічні, біологічні та хімічні методи боротьби зі шкідливими організмами. Виробнича практика забезпечує підготовку до майбутньої професійної діяльності. Виробнича практика дозволяє студентам:

- ознайомитися з реальними умовами роботи в аграрному секторі;
- набути навички роботи у фітосанітарних лабораторіях, карантинних службах, агрохімічних підприємствах;
- розвинути навички взаємодії з аграріями, контролюючими органами та підприємцями.

Проходження виробничої практики сприяє підвищенню конкурентоспроможності випускників, так як роботодавці надають переваги фахівцям з практичним досвідом, після чого вони швидше адаптуються до виробничих умов і не потребують додаткового навчання. Завдяки проходженню практики випускники мають більше шансів на працевлаштування в аграрному секторі, державних установах, міжнародних організаціях та приватних компаніях.

Під час виробничої практики студенти знайомляться з новими технологіями, такими як: дрони для моніторингу стану посівів та обробки

полів, біопрепарати та органічні методи боротьби зі шкідниками, автоматизовані системи контролю за фітосанітарним станом посівів. Практична взаємодія з цими технологіями сприяє професійному зростанню студентів і підготовці до роботи в умовах цифрового сільського господарства.

Важливість практики також спостерігається в контексті карантину рослин та екологічної безпеки, що передбачає контроль за поширенням шкідливих організмів і є елементом національної продовольчої безпеки. Виробнича практика у фітосанітарних лабораторіях та карантинних пунктах допомагає студентам засвоїти інформацію, як запобігти проникненню карантинних шкідників, контролювати поширення небезпечних хвороб рослин, як працює державний контроль у сфері карантину та захисту рослин.

МЕТА ПРАКТИКИ

1. Закріпити теоретичні знання, які одержані при навчанні.
2. Набути практичні навички при організації та виконанні основних видів сільськогосподарських робіт і заходів по захисту від шкідників, хвороб та бур'янів.
3. Оволодіти технікою і методикою науково-дослідної роботи, а також передовим досвідом.
4. Набути досвід організаторської та виховної роботи.

ОРГАНІЗАЦІЯ, КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ І ЗАЛІК

Відповідальність за організацію, добір місць практики та її проведення несе кафедра захисту рослин.

Учбово-методичне керівництво виробничою практикою здійснює кафедра захисту рослин. Відповідальність за організацію практики на виробництві, підрозділах служби захисту рослин покладається на керівника підприємства, підрозділу.

Звіти про виробничу практику повинні бути складені під час її проходження і затверджені господарством або підприємством.

До звіту додається щоденник проходження виробничої практики. Звіт та додаткові документи повинні бути подані до деканату не пізніше 10-ти денного строку після початку навчального року.

Захист звіту про виробничу практику відбувається на засіданні комісії факультету. При цьому враховуються результати усного захисту звітів, якість оформлення.

ОСНОВНІ ОBOB'ЯЗКИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

При проходженні виробничої практики студент зобов'язаний:

- виконати роботи, які передбачені програмою практики;
- ознайомитися з організаційною структурою підприємства, розпорядком роботи та основними виробничими функціями, які виконуються підприємством;
- дотримуватись режиму праці і повністю виконувати розпорядження керівника підприємства;
- ознайомитися із плановими завданнями підприємства, основною документацією та технологією захисних заходів у господарстві;
- приймати участь в організації і проведенні обстежень, обліків, захисних заходів;
- вести щоденник і робочий зошит у відповідності до вимог (занотувати види робіт, результати досліджень та обліків);
- своєчасно виконати і подати до деканату письмовий звіт про проходження виробничої практики.

1. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

1. Знайомство з господарством: галузі виробництва, характер земельних угідь, розміщення культур, площі посівів, структура посівних площ, будови, водні джерела, їх використання, оснащеність засобами сільськогосподарського виробництва і засобами захисту рослин.

2. Вивчення кліматичних і ґрунтових умов, рослинного і тваринного світу, а також економічних показників господарства за літературними джерелами, звітами та іншими документами.

3. Знайомство з основними виробничими завданнями і планами господарства.

4. Безпосередня участь студента у складанні робочих планів і агротехнічних обґрунтувань з основних сільськогосподарських робіт і системи захисту сільськогосподарських культур від шкідливих організмів.

5. Організація, керівництво і безпосередня участь у роботах по захисту від шкідників, хвороб та бур'янів, а також в основних сільськогосподарських роботах.

6. Систематичні спостереження за розвитком, чисельністю шкідників та хвороб, планування та організація оптимальних строків захисту.

2. ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН ЗВІТУ З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

ВСТУП. Слід відмітити значення захисту рослин від шкідливих організмів при одержанні високих і сталих урожаїв сільськогосподарських культур, забезпечення промисловості сировиною, а населення - продуктами харчування у відповідності до умов проходження виробничої практики.

1. МІСЦЕ ТА УМОВИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Назва господарства, організації, область, район. Віддаленість господарства від адміністративних центрів та шляхи сполучення з ними.

Рельєф, типи ґрунтів у господарстві.

Клімат (середня багаторічна кількість опадів по місяцях, температура та вологість повітря, сила та напрям домінуючих вітрів, погодні умови в роки досліджень).

Рослинність і хвороби сільськогосподарських культур.

Тваринний світ і шкідники сільськогосподарських культур.

Основні напрямки господарства, спеціалізація, структура посівних площ, сівоzmіни.

2. ОПИС ГОСПОДАРСТВА

Відомче підпорядкування, структура господарства. Планові завдання по галузях. Оснащеність господарства засобами виробництва: сільськогосподарські машини та знаряддя, насіння, пестициди, добрива, будівлі.

Забезпеченість господарства робітниками та спеціалістами, їх кваліфікація. Організація праці, система оплати.

План роботи боротьби зі шкідниками і хворобами сільськогосподарських культур.

Культурно-побутові умови (їдальні, дитячі садки, клуби, бібліотеки та інше).

2.1. Опис основних робіт за галузями.

Передпосівні роботи (план робіт, сівоzmіни, обробіток ґрунту, підготування насіння до посіву, в тому числі обробка їх пестицидами).

Посів та садіння, технічні засоби, які застосовувалися, технологічний процес. Догляд за культурами суцільного посіву та просапними культурами. Обробка парів.

Збирання врожаю, насінництво. Посів озимих культур.

Підсумки господарського року.

Основні види шкідників та хвороб, які розповсюджені у рік практики, їх чисельність, шкідливість, заходи боротьби з ними.

Забезпеченість господарства біологічними, хімічними та іншими засобами захисту, спеціальною літературою, використання їх, засоби безпеки та охорона праці.

2.2. Безпосередня участь студента у виробничому процесі.

Посада, яку займає студент. Участь у сільськогосподарських роботах та роботах по захисту рослин. Техніка робіт, їх ефективність.

3. ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ

Обсяг звіту – від 20 до 30 сторінок формату А4, включаючи таблиці, рисунки, додатки та бібліографічні списки. Поля верхнє та нижнє, лівє і правє – 2,0 см; міжрядковий інтервал – 1,5, шрифт «Times New Roman» – 14, абзацний відступ – 1,25 см (не допускається створення абзацного відступу за допомогою клавіші Tab і знаків пропуску); текст вирівнюється по ширині. Пишеться звіт з одного боку стандартного аркушу по 28-30 рядків на сторінці. Звіт повинен складатися з титульного аркушу, змісту та інших передбачених розділів. Розділи звіту повинні бути чітко відокремлені з нової сторінки і відповідати змісту. Нумерація сторінок наводиться у правому верхньому куті аркуша. У змісті вказуються початкові сторінки розділів.

Титульний аркуш оформлюється за встановленою формою (додаток А) Нумерація таблиць наскрізна. Таблиці та рисунки повинні мати заголовок і порядковий номер. Розміщують їх після першого посилання на них у тексті. Посилання на таблицю та рисунки наводять у дужках (табл. 1, рис. 1). Рисунок повинен розташовуватися по центру і мати назву (Рисунок 1. Назва рисунка). Посилання у тексті на таблицю роблять скорочено: „як видно із табл. 3...”.

Оформлення літературних джерел у бібліографічному списку має відповідати вимогам стандарту American Psychological Association (APA) (www.crossref.org). Загальна кількість джерел повинна бути не менше 10. Забороняється внесення до бібліографічних списків тих джерел, які опубліковані російською мовою в будь-якій країні, а також джерел іншими мовами, якщо вони опубліковані на території росії та білорусі.

ДОДАТОК А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра захисту рослин ім. доцента Мішньова А.К.

ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ У

назва підприємства, район, область

П.І.Б. студента-практиканта

курс, група

Звіт здано _____

дата

Звіт захищено _____

оцінка, дата

Суми-2025

Бурдуланюк Алла Олександрівна
Татарінова Валентина Іванівна
Ємець Олександр Михайлович
Бакуменко Ольга Миколаївна
Деменко Віктор Михайлович
Рожкова Тетяна Олександрівна
Півторайко Віктор Володимирович
Спичак Юрій Іванович

Програма виконання виробничої практики для студентів 1 курсу ОС
Молодший бакалавр зі спеціальності 202 “ЗАХИСТ І КАРАНТИН
РОСЛИН”

Суми, РВВ Сумський національний аграрний університет, вул. Кірова, 160

Формат А5: Гарнітура Times New Roman Сур.

Тираж: 20 примірників. Умов. друк. арк. 0,5.